

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาแนวทางการให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล

การวิจัยในขั้นนี้ ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ
- 2) การศึกษาความต้องการความรู้ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
- 3) การศึกษาแนวทางการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล

รายละเอียดของการวิจัยในขั้นนี้ มีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วยบุคคล 4 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-80 ปี จากจังหวัดต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ
- 2) ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุในกลุ่มที่ 1 เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่ 1 ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ
- 3) ผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน และกรรมการชุมชนในระดับตำบลทั่วประเทศ
- 4) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในแต่ละตำบลทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นแรก เลือกจังหวัดมาภาคละ 2 จังหวัด โดยในแต่ละภาคเลือกจังหวัดที่มีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าจังหวัดอื่นๆ มา 2 จังหวัด เพราะฉะนั้นทั่วประเทศได้รวม 8 จังหวัด จากแต่ละจังหวัดสุ่มอย่างง่ายอำเภอ มาจังหวัดละ 2 อำเภอ ได้รวม 16 อำเภอ จากแต่ละอำเภอสุ่มอย่างง่ายอำเภอละ 1 ตำบล ได้รวม 16 ตำบล จากนั้นจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1) กลุ่มผู้สูงอายุจากแต่ละตำบลที่ถูกเลือกศึกษา ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60 - 80 ปี ตำบลละ 30 คน ให้เป็นชาย 15 คน หญิง 15 คน เพราะฉะนั้น ใน 16 ตำบล ได้กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 480 คน

2) กลุ่มผู้ใกล้ชิดหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุจากผู้สูงอายุ 480 คน ที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอให้ผู้สูงอายุเลือกผู้ที่ใกล้ชิดหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุมาท่านละ 1 คน เพราะฉะนั้นจะได้ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุ 480 คน

3) กลุ่มผู้นำและกรรมการชุมชนและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในชุมชน ในแต่ละตำบลตั้งชื่อ 1 ผู้วิจัยเลือกเจาะจงผู้นำและกรรมการชุมชน 5 คน ดังนั้น 16 ตำบล ได้กลุ่มตัวอย่าง 80 คน

4) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน สาธารณสุขประจำตำบล 1 คน พัฒนาชุมชนประจำตำบล 1 คน เกษตรประจำตำบล 1 คน และเจ้าหน้าที่การศึกษาออกโรงเรียนในระดับตำบล 1 คน รวม 5 คน ดังนั้น 16 ตำบล ได้ 80 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ $480 + 480 + 80 + 80 = 1,120$ คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย 4 ฉบับ คือ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ 2) แบบสอบถามผู้ดูแลผู้สูงอายุ 3) แบบสอบถามผู้นำกรรมการชุมชน และ 4) แบบสอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) **แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ** เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อความ 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุในปัจจุบัน เป็นการสอบถามถึงสภาพในการรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 5 ด้านๆ ละ 3 - 5 ข้อ และปัญหาในการรับความรู้ 10 ข้อลักษณะคำถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการความรู้ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นการสอบถามความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน 5 ด้าน รวม 30 ข้อย่อย เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า

ตอนที่ 4 แนวทางการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล เป็นคำถามถึงแนวทางที่จะถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีทางไกลแก่ผู้สูงอายุ เป็นแบบเลือกตอบ มี 7 ข้อ

2) แบบสอบถามผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มี 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุในปัจจุบัน เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการได้รับความรู้ ข่าวสารข้อมูลของผู้สูงอายุ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 5 ด้าน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 18 ข้อ และถามเกี่ยวกับปัญหาในการรับความรู้ 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ผู้สูงอายุควรได้รับ ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 5 ด้าน รวม 35 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า

ตอนที่ 4 แนวทางการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สูงอายุ รวม 7 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ

3) แบบสอบถามผู้นำและกรรมการชุมชน แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุในปัจจุบัน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อใหญ่

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้และข่าวสารเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ผู้สูงอายุควรได้รับ เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 แนวทางการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

4) แบบสอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อใหญ่

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้และข่าวสารข้อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผู้สูงอายุควรได้รับ เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล ฯลฯ
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 3) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ 10 คน
- 4) นำประเด็นเนื้อหาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 5) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบและให้คำแนะนำ แล้วนำข้อเสนอแนะของท่านมาปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 6) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้โดยทดลองสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ 5 ท่าน และแจกแบบสอบถามแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้นำและกรรมการชุมชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริง กลุ่มละ 10 ท่าน
- 7) หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ สำหรับผู้นำและกรรมการชุมชน และสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้ค่าความเที่ยง 0.79, 0.83 และ 0.81 ตามลำดับ ส่วนผลการทดลองใช้แบบสัมภาษณ์นำมาปรับปรุงข้อคำถามให้ชัดเจนขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยประสานกับผู้นำชุมชนและกรรมการชุมชนในแต่ละตำบล เพื่อขอให้ช่วยนัดหมายผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตำบลนั้นๆ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปขอสัมภาษณ์ผู้สูงอายุตามวันเวลาที่นัดหมาย ผู้วิจัย 1 คน สัมภาษณ์ผู้สูงอายุได้วันละประมาณ 5 คน ใน 1 ตำบล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ 30 คน ดังนั้น ผู้วิจัย 1 คน และผู้ช่วยวิจัย 1 คน ใช้เวลา

สัมภาษณ์ใน 1 ตำบล ประมาณ 3 - 5 วัน ผู้วิจัยดำเนินการเช่นเดียวกันนี้สำหรับทุกตำบลทั้ง 16 ตำบลทั่วประเทศ

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุ ในแต่ละตำบลเมื่อนัดหมายผู้สูงอายุ เพื่อทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอนัดหมายให้ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุมาพร้อมกับผู้สูงอายุด้วย ระหว่างที่สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุช่วยตอบด้วย หากไม่สะดวกในการกรอกแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แทน เพราะฉะนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุทั้ง 16 ตำบล ใช้เวลาเดียวกับการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละตำบลระหว่างที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามกับผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไปในเวลาเดียวกันด้วย

ในระหว่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละตำบล ผู้วิจัยทำการศึกษาบริบทของชุมชนไปพร้อมๆ กันด้วย โดยสรุปใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ตำบล เพราะฉะนั้น 16 ตำบลทั่วประเทศ ใช้เวลารวบรวมข้อมูลประมาณ 16 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

การแปลผลข้อมูล

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

ขั้นที่ 2 การสร้างรูปแบบของการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล

ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ข้อมูลจากผู้สูงอายุ ข้อมูลจากผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุ และข้อมูลจากผู้นำชุมชนและกรรมการชุมชน และข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาบริบทของตำบล มาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นรูปแบบของการให้ความรู้ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล

รูปแบบการให้ความรู้ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล มีองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่

- 1) การศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสังคม
- 2) การกำหนดโครงการ/โปรแกรมให้ความรู้
- 3) การกำหนดขอบเขตเนื้อหาความรู้ที่ผู้สูงอายุต้องการ/ควรจัดให้ ประเภทของเนื้อหาความรู้ด้าน ในการวิจัยนี้จะเน้นที่การให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุซึ่งครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้
 - (1) ด้านร่างกาย รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อม
 - (2) ด้านจิตใจ
 - (3) ด้านสังคมซึ่งครอบคลุมความสัมพันธ์กับครอบครัวและกับชุมชน
 - (4) ด้านเศรษฐกิจ
 - (5) ด้านปัญญาหรือการเรียนรู้
- 4) การกำหนดและผลิตสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อพินบ้าน คอมพิวเตอร์และสื่ออื่นๆ
- 5) การถ่ายทอดความรู้ โดยมีปัจจัยที่ต้องพิจารณา ได้แก่
 - (1) ช่วงเวลาที่ผู้สูงอายุสะดวกในการรับความรู้
 - (2) สถานที่ที่ผู้สูงอายุต้องการรับความรู้
 - (3) วิทยากรผู้ให้ความรู้ (ผู้สูงอายุ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น)
- 6) การติดตามประเมินผล
- 7) การมีส่วนร่วมของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

8) การมีส่วนร่วมของผู้นำและกรรมการชุมชน

9) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

10) การมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่นและชุมชน

จากนั้น ผู้วิจัยจัดสัมมนาเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตัวแทนผู้สูงอายุ 3 คน ตัวแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุ 3 คน ตัวแทนผู้นำและกรรมการชุมชน 3 คนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 คน รวม 15 คน ร่วมสัมมนาเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุดังกล่าว แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรูปแบบฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองดำเนินการ โดยมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

3.1 นำส่วนหนึ่งของรูปแบบมาทำเป็นรูปแบบย่อยเพื่อทดลองใช้

จากรูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุฯ ที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น แล้วผู้วิจัยได้นำส่วนหนึ่งของรูปแบบมาสร้างเป็นรูปแบบย่อยเพื่อจะนำไปทดลองใช้ นั่นคือ เลือกเนื้อหาที่ผู้สูงอายุต้องการในลำดับต้นๆ (คือ เนื้อหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกายและจิตใจ) และเลือกประเภทของสื่อที่ผู้สูงอายุชอบในลำดับต้นๆ มาผลิตสื่อเพื่อการถ่ายทอดความรู้ (ในที่นี้ได้จัดทำเป็นวีดิทัศน์) โดยให้มีความยาวตามความต้องการของผู้สูงอายุที่กำหนดไว้ในรูปแบบ แล้วนำสื่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำจากนั้นทำการปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุ และได้จัดองค์ประกอบอื่นๆให้เป็นไปตามรูปแบบฯ เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ (หน่วยงาน กศน.) สถานที่จัดกิจกรรมให้ความรู้ (ที่ กศน.ตำบล) ช่วงเวลาในการให้ความรู้ (ช่วงเช้า) การมีส่วนร่วมของผู้ดูแลผู้สูงอายุ (ช่วยพาผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรม) การมีส่วนร่วมของผู้นำและกรรมการชุมชน (ช่วยจัดกิจกรรม)

3.2 ทดลองใช้รูปแบบการให้ความรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ 1) ผู้สูงอายุในชนบทในตำบลต่างๆทั่วประเทศ 2) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ และ 3) ผู้นำและกรรมการชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกเจาะจงผู้สูงอายุ 1 ตำบล จาก 16 ตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความต้องการในชั้นที่ 1 มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยผู้สูงอายุ 30 คน ส่วนผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยเลือกเจาะจงผู้ดูแลผู้สูงอายุ 5 คน และเลือกเจาะจงผู้นำและกรรมการชุมชน 5 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือในการทดลอง ประกอบด้วย

1) รูปแบบการให้ความรู้ด้วยวิธีการศึกษาทางไกล ซึ่งผลิตเนื้อหาตามความต้องการของผู้สูงอายุ ออกมาในรูปของเพื่อให้ความรู้

2) แบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้สูงอายุก่อนและหลังรับความรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของผู้สูงอายุต่อเนื้อหาที่นำมาให้ความรู้ด้วยวิธีการศึกษาทางไกลตาม ข้อ 1) มี 10 ข้อ ใช้ชุดเดียวกันสำหรับก่อนและหลังรับความรู้

3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อรูปแบบการให้ความรู้ เป็นการถามความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อรูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุด้วยวิธีการศึกษาทางไกล ในด้านเนื้อหา ภาพประกอบ การบรรยาย ความยาวของรายการ และการนำไปใช้ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า รวม 12 ข้อ

4) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้นำและกรรมการชุมชนต่อรูปแบบการให้ความรู้ เป็นการถามความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบฯ ในด้านเนื้อหา ภาพประกอบ การบรรยาย ความยาวของรายการ และการนำไปใช้ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า รวม 12 ข้อ รายละเอียดของเครื่องมือทั้งหมดอยู่ในภาคผนวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการประเมินความรู้ของผู้สูงอายุ 30 คน ก่อน ด้วยแบบวัดความรู้ที่สร้างขึ้น จากนั้นให้ผู้สูงอายुरับความรู้ในเรื่องที่ผู้สูงอายุต้องการจากสื่อวีดิทัศน์ ณ สถานที่ และเวลาที่ผู้สูงอายุต้องการ ตามรูปแบบที่ได้จากการวิจัย หลังจากรับความรู้ครบตามรูปแบบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยประเมินความรู้ของผู้สูงอายุอีกครั้งหนึ่งด้วยแบบวัดความรู้และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อรูปแบบการให้ความรู้ที่ได้รับ ในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบกับผู้สูงอายุ ผู้วิจัยขอให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้นำและกรรมการชุมชนเป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้นำและกรรมการชุมชนต่อรูปแบบการให้ความรู้ดังกล่าวด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้สูงอายุก่อนและหลังการได้รับความรู้จากรูปแบบที่ทดลองนั้น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยค่า t ส่วนข้อมูลความคิดเห็นต่อรูปแบบฯ นั้น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การปรับปรุงรูปแบบการให้ความรู้และนำเสนอ

หลังจากทดลองใช้รูปแบบการให้ความรู้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ มาเพิ่มเติมรูปแบบการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำเสนอในรายงานวิจัยต่อไป

